

2025Z14452

(ingezonden 9 juli 2025)

Vragen van de leden Hirsch, Van der Lee (beiden GroenLinks-PvdA) en Teunissen (PvdD) aan minister van Financiën en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over stand van zaken Exportkredietverstrekking aan LNG-project Cabo Delgado, Mozambique.

1.

In het commissiedebat Exportkredietverzekeringen van 27 november 2024, heeft de minister van Financiën de toezegging gedaan de onafhankelijke review naar de beoordeling van de veiligheidssituatie bij de verstrekking van de exportkredietverzekering (EKV) voor het LNG-project in Mozambique met de Kamer te delen, voorafgaand aan de beslissing over mogelijke hervatting van de EKV. Wat is de huidige status van de onafhankelijke review? Wanneer verwacht u het rapport naar de Kamer te sturen?

2.

Wat is de huidige status van de herbeoordeling van het LNG-project in Mozambique? Bent u bekend met lokale signalen dat Van Oord zijn activiteiten in Mozambique heeft hervat? Zo ja, hoe duidt u deze keuze, gelet op het feit dat Atradius Dutch State Business (ADSB) nog steeds bezig is met de herevaluatie van het project en dat force majeure nog steeds van kracht is? Zijn u en ADSB van tevoren door Van Oord geïnformeerd over het hervatten van activiteiten in Mozambique? Zo ja, wat is de reden voor hervatting? Welke activiteiten kunnen door Van Oord uitgevoerd worden onder force majeure?

3.

Wordt er op dit moment vanuit Van Oord informatie verstrekt over de stand van zaken in het projectgebied? Kan Van Oord verantwoorden dat zij aan internationale richtlijnen voldoet, terwijl de herbeoordeling en het onafhankelijke onderzoek niet zijn afgerond?

4.

Klopt het dat alle activiteiten die tussen nu en de herevaluatie door ADSB over het verstrekken van exportkrediet, volledig op eigen risico van Van Oord zijn? Zo nee, waarom? Kunt u aangeven onder welke bepalingen van de polis dit eventueel mogelijk is? Zo ja, kunt u

bevestigen dat de eventuele exportkredietverstrekking nooit kan worden ingezet als dekking voor activiteiten uitgevoerd voor de conclusie van de herbeoordeling?

5.

Heeft het mogelijk hervatten van activiteiten door Van Oord impact op de conclusies van de herbeoordeling? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

6.

Hoe zou u de bereidheid van Van Oord duiden om ook zonder een definitief besluit omtrent de kredietverstrekking het project te hervatten? Bent u het ermee eens dat dit een indicatie kan zijn dat de kredietverstrekking niet nodig is? Zo nee, waarom niet?

7.

Bent u bekend met de recente berichtgeving door Africa Intelligence [1] die melding maakt van problemen rond de betaling van de Rwandese troepen in Noord-Mozambique? Kunt u de informatie bevestigen of ontkennen? Deelt u de conclusie dat het niet betalen van de Rwandese troepen sinds augustus 2024, het veiligheidsrisico rondom het projectgebied vergroot? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze wordt dit meegenomen in de heroverweging van de EKV?

8.

Welke rol speelt het onderzoek van het Franse Openbaar Ministerie naar TotalEnergies in de herbeoordeling? Wacht ADSB totdat de uitkomst van dit onderzoek bekend is voordat een keuze gemaakt wordt over de exportkredietverstrekking? Zo nee, waarom niet?

9.

Bent u bekend met berichtgeving rondom het mogelijk terugtrekken van financiering voor het LNG-project vanuit UK Export Finance (EKEF), mede vanwege de mogelijke rol van TotalEnergies in het schenden van mensenrechten? [2] Bent u bekend met de afwegingen van UKEF? Kunt u die met de Kamer delen? Zo nee, waarom niet? Heeft het eventueel wegvallen van UKEF-invloed op de afweging van ADSB? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

10.

Verschillen de Nederlandse en Britse onderzoeken in hun opzet? Zo ja, op welke manier?

11.

Welke (lokale) NGOs zijn betrokken bij het onderzoek van ADSB, en op welke manier? Deelt u de zorg dat medewerking aan het onderzoek risico's met zich meebrengt voor lokale betrokkenen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe worden burgers die betrokken zijn bij het Nederlandse onderzoek beschermd?

12.

Wegens het voortdurende gebrek aan transparantie over de lopende onderzoeken, de onbetrouwbaarheid van het Mozambikaanse rechtssysteem en de focus van lopende onderzoeken naar de schendingen op het project in plaats van op gerechtigheid voor de slachtoffers, pleiten Mozambikaanse en internationale NGOs voor een internationaal onafhankelijk onderzoek door de VN (OHCHR). Bent u bereid dit te steunen? Zo ja, op welke manier? Zo niet, waarom niet?

13.

Bent u bekend met berichtgeving die een beeld schetst waarin commando's, mede betaald door TotalEnergies, verantwoordelijk zijn voor martelingen en executies van burgers? [3] Deelt u de mening dat het onacceptabel is als de Nederlandse staat, direct of indirect, steun heeft gegeven aan een project dat leidt tot het schenden van mensenrechten? Zo nee, waarom niet?

14.

Bent u het eens met de stelling dat zelfs als er sprake is van een verbetering rond het behandelen van inwoners van het gebied, een incident zoals in vraag 13 beschreven zwaar moet wegen in het wel of niet verstrekken van een exportkredietverzekering? Zo nee, waarom niet? Op welke manier gaat het kabinet toezien op de partijen die een exportkredietverzekering ontvangen, zodat zij niet betrokken zullen zijn bij projecten met risico op hetzelfde soort incidenten?

15.

Bent u bekend met verschillende signalen van corruptie, direct of indirect gerelateerd aan het Mozambique LNG project? [4] Hoe worden deze zorgwekkende berichten meegenomen in de herbeoordeling van het project?

1) Africaintelligence.com, 25 mei 2025, <https://www.africaintelligence.com/southern-africa-and-islands/2025/05/26/maputo-s-failure-to-pay-kigali-s-security-bill-alarms--oil-majors,110455979-eve>

2) Source-material.org, 31 januari 2025, www.source-material.org/total-mozambique-human-rights-uk-us-netherlands/

3) Politico.eu, 26 september 2024, www.politico.eu/article/totalenergies-mozambique-patrick-pouyanne-atrocities-afungi-palma-cabo-delgado-al-shabab-isis/

4) Jornalao minuto.com, 13 mei 2025, <https://www.jornalaominuto.com/2025/05/escandalo-milionario-totalenergies.html>; <https://cartamz.com/politica/43051/cge-2023-tribunal-administrativo-reporta-desvio-de-33-milhoes-de-usd-das-receitas-do-gas-do-rovuma/>